

Naujienu Antroji Dalis

NR. 421

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

VYTAUTAS GAIGALAS

Prancūzų liaudies literatūra viduramžiuos

Tryliktame amžiuje pasirodo ir išsivysto liaudies literatūra, kuri savo kilme nėra nė kiek paskesnė kaip aristokratinė literatūra. Šios naujos literatūros rūšies vitališkumas buvo nepaprastai didelis. Ji įgijo savitą formą kiek vėliau, negu aristokratinė literatūra, nes pamažu griūvant feodolinei santvarkai, buržuazija vis turėjo ir įgijo daugiau viešosios galios. Gi smunkant diduomenei ir menkėjant jos heroinei dvasiai, menkėjo ir jos literatūra, o augant ir stiprėjant buržuazijai, sykiu su ja augo ir formavosi jai savita liaudies literatūra. Jau iš pačios savo prigimties ši literatūra yra nuolatinė aristokratinės dvasios pajuoka. Iš kitos pusės, diduomenė irgi turėdavo pramogos iš juokingų nuotykių, kurių buvo sukurti liaudies pasilinksminimai.

Liaudies literatūra yra dvejopos rūšies: a) naratyvinė, kurią sudaro didžiulis ir įvairus *Lapės Romanas* (*Roman De Renart*) ir XIII bei XIV šimtmečio eiliuotos apysakos (*fabliaux*), b) lyrinė su jos svarbiausiu atstovu poetu Rutebeuf bei lyrinėmis liaudies formomis.

a) *Naratyvinė liaudies literatūra*. Tryliktame šimtmečiuje, kuris yra laikomas klasikiniu viduramžių šimtmečiu, naratyvinė literatūra pasiekė savo apogėjų. Ji faktiškai išplaukia iš pačių intymiausių liaudies gelmių ir parodo liaudies pačias bendriausias savybes — cinizmą, brutališkumą ir stoką rafinuoto skonio.

Šios naratyvinės literatūros pagrindinis veikalas yra *Lapės Romanas*, kuris yra eiliuotų apysakų rinkinys. Pirmos šio rinkinio apysakos pradėjo rodytis 1175 metais. Tos apysakos, be jokio ryšio tarp savęs, grupuojasi apie vieną pagrindinį herojų Lapę ir jos kovą su vilku Izengrinu. Daugelį tų apysakų mes esame girdėję dar jaunuose metuose ir juokėsi, kai lapė vis apgauna vilką. Prancūzų literatūroje susidarė 27 šio romano versijos su 100,000 eilučių. Apie Lapę sukasi visas gyvulių pasaulis, organizuotas feodalinės santvarkos pavyzdžiu. Kilnūs liūtas, gyvulių karalius, Rudis lokys, Tiberas katinas, Šantekleras gaidys, Penta višta, Belenas avinas, Kuaras kiškis ir daugelis kitų. Ši gyvulių bendruomenė ir jų avantiūros yra fantastinis dalykas, bet įstatymai ir papročiai, kuriais tvarkosi ši bendruomenė, yra

realūs ir žmogiški. Pavyzdžiui, visi šie gyvuliai yra vedę kanoniškai: Kilnūs liūtas vedęs ponį Išdidžiąją liūtienę, Šantekleras gaidys vedęs vištą Kopėją.

Šis romanas pajuokia dvi ano laiko institucijas: bažnyčią ir diduomenę. Visa, kas aristokratiška, riterių literatūra, feodališki papročiai, virsta nuolatinio pašaipos objektu. Bažnyčia irgi neišvengia pajuokos: asilas Bernaras yra arkikunigas, kupranugaris Miuzaras — popiežiaus legatas, kuris visada kalba doktrališku stiliumi, naudodamas neįtikėtiną italų, lotynų ir prancūzų žargoną. Visas romano patrauklumas ir yra tame, kad skaitytojo mintis nuolat ir lengvai gali pritaikyti žmonių bendruomenei visa tai, kas atsitinka pas gyvulius.

Lapės Romanas yra universalus to laiko satyra. Čia kiekvienas gali būti pajuokos objektu, bet ypač kaimiečiai ir smulkūs žemės savininkai. Tas rodo grynai buržuazinį veikalo charakterį: praturtėjusi buržuazija žiūrėjo iš aukšto į žemesnę klasę bei nevengė progos ją pašiepti. Tačiau čia nesijaučia nei šiurkštumo, nei maišto dvasios, nes veikalo nežinomas autorius neturėjo kitos intencijos, kaip tik pajuokiant kitas klases, linksminti skaitytoją. Po šita linksma satyra slepiasi tačiau grubus brutalumas, tai lapės gudrumo gyrimas, — gudrumo, kuris visur ir visada atranda progą pakenkti kitam. Lapė čia yra tas blogasis genijus (pilnas suktumo, veidmainiškumo, gurdumo), kuris patinka skaitytojui už tai, kad visada išvengia savo blogų darbų pasekų. Taigi pačioje giliausioje veikalo koncepcijoje glūdi visiškai nenormalumas, kuris, laikui bėgant, pasidarė lapės gudrumo apoteozė.

Eiliuotos liaudies apysakos (*fabliaux*) buvo kita literatūros forma, kuri reikėsi visų gausumu XII ir XIII šimtmečiuje. Tės apysakos yra linksmo pobūdžio, eiliuotos, paimitos, iš kasdieninio gyvenimo ir skirtos juokinti skaitytoją. Tikra šių apysakų tėvynė tai šampanija ir Pikardija, dvi šiaurės Prancūzijos provincijos. Čia visada klestėjo ne taip jau švarios apysakos ir nelabai padorios satyros. Dvyliktame šimtmečiuje visos šios apysakos perėjo iš oralinės tradicijos į literatūrą. Jos buvo eiliuotos, kad žonglieriai galėtų lengviau jas atsi-

(Tęsinys 5-me pusl.)

DIENŲ SKEVELDROS

JUOZAS BALTUŠIS (tikras vardas ir pavardė: Albertas Juozėnas) rašo:

“Buvau aš bernu, buvau juodadarbiu ir bedarbiu, išmokau knygrišio ir raidžių rinkėjo darbų, buvau (aišku, tarybiniu! J.C.) cenzorium, redaktorium normaliu ir redaktorium atsakingu, vadovavau kitiems ir buvau vadovaujamas kitų...”

Jis, be kita ko, yra autorius šių knygų: “Gieda gaideliai”, “Aušra prie Nemuno” (kinoscenarijus) ir “Parduotos vasaros” (ikišiol teisėjo I t.). Beje, nacių okupacijos metu buvo Sovietų Sąjungoj. J. B. rašo:

“Į literatūrą, mano tvirtu įsitikinimu, turi eiti tik tai patys gabiausi, išrinktinai talentingi žmonės. Tada mes turėsime daugiau gerų knygų ir mažiau nelaimingų, t. y. nevykusių žmonių literatūroje. Iš to bus daug sveikatos visiems, kadangi geros knygos sudaro gerą literatūrą, be kurios negali išsiversti nė viena kultūringa tauta, kai tuo tarpu nevykėliai žmonės sudaro tikrai visuomenės balastą, kurio mielai atsisakytų kiekviena tauta, kultūringa ar nekultūringa.”

“Kas turi taip vadinamą Dievo dovaną ir pasiryžo imtis rašytojo plunksnos, tas privalo gerai ir gerai pagalvoti, su kuo jis turės reikalą. Pagalvoti iš anksto, kelio pradžioje...”

“Literatūrą galima būtų palyginti... su žmona — aiškintinga, veiklia ir pavyzdžia žmona. Bet ir tai tik tvirtai įsiklus į galvą, kad ji yra milijoną kartų žiauresnė už pačią nuožmiausią žmoną. Jai (čia užgeriama į dabartinės Lietuvos rašytojo sąlygas! J. C.) nepaaiškinsi, kad neturėjai laiko arba nuotaišos, jėgų arba įkvėpimo, kad tau reikėjo sėdėti posėdyje, svarstant kurūzų auginimo klausimus arba rašytojų girtavimo problemas. Visus paaiškinimus ji praleidžia pro ausis, kaip tarpuvartė praleidžia vėją. Jai reikia ne paaiškinimų. Jai reikia tavęs paties. Visų tavo jėgų, visos tavo širdies, viso proto, viso laiko ir viso tavo kraujo. Ji reikalauja, kad visas savo dienas ir metus tu pašvęstum jai ir tikrai jai; kad visuomet tu būtum pačioje gyvenimo tirštumoje ir visuomet pačiame priešakyje, greta pačių pažangiausių savo epochos žmonių ir visuomet truputiuką aukštesnis už juos savo kultūra, savo širdies gilumu ir savojo proto aiškumu. Ji reikalauja, kad tu vi-

sapusiškai pažintum realųjį gyvenimą ir kad pirmiausia pažintum žmogų — viso gyvenimo kūrėją. Ir pažintum jį ne redkolegijų ar biurų posėdžiuose, o ten, kur valgoma druska. Ir kad visą savo gyvenimą tu pašvęstum žmogaus įamžinimui literatūroje. Juoba be gyvo žmogaus negali būti tikros literatūros, kaip negali būti ir nieko kito dora pasaulyje. Ir vėliau, kai pagal nuoštabųjį amžinos žemės jaunystės išsaugojimo įstatymą tu atsidursi jau ten, iš kur niekas nebenori grįžti ir nėra sugrįžęs, ateinančios kartos spres apie tave ir tavo egzistavimo vertę ne iš ko nors kito, o būtent iš to, kaip tu supratai ir įamžinai gyvąjį savo epochos žmogų”.

“Tokie uždaviniai — ne kiekvieno pečiams. Tokie uždaviniai ir verčia susimąstyti: ar ne geriau būtų sėdėti ant molėto puodžiaus skribulo, negu ant baltakarcio Pegaso?”

Ir pabaigai ...“savikritika”:

“Štai kodėl, neišsaugojęs ištikimybės literatūrai, *neišpildęs nė dešimtosios dalies jos statomų uždavinių*, po įvairius barus išbarstęs nemažą dalį savo negausių jėgų, aš vis negaliu atsikratyti minties: gal ir be reikalo, gal iš tikrųjų be reikalo (kaip vaikystės dienomis svajojo! J. C.) nepasidariau aš puodžium!”

Už posūkį į literatūrą J. B. “kaltina” Kazį Borutą: “Rašyk, rūpu miltų. Dievo dovaną turi!” Ir prikalbėjo, — kad jį velniai! — pagadino mano gyvenimą.”

KAZYS BORUTA — “Medinių stebuklų”, “Baltaragio malūno” ir eilėraščių rinkinio “Kryžių Lietuva” autorius — savo autobiografijos pradžioje pastebi:

...raštas toks dalykas, kaip savo šešėlis: niekur nuo jo nepabėgsi. Iš jo skaitytojai sudaro vaizdą apie rašytoją. *Tik, deja, ir tie raštai, kaip ir visas gyvenimas* (mano pabraukta! J. C.), *laiko sąlygoti*, tai dažnai nei vaizdo, nei šešėlio.”

Dar keletas palaidų išrašų: “...mūsų krašto žmonės — stataus ir atkaklaus būdo”.

“...kieti, kampuoti, nelankstūs, kieti išdidūs su svetimaisiais, bet ir nuoširdūs su savaisiais.”

“...Mano kūryboje baisiau už klaidą yra šablonas, nes ten, kur nėra ieškojimo, nėra kūrybos. O kiekviena kūryba yra naujo ieškojimas, aistringa kova ir laimėjimas — meno kūrinys. Tokiais keliais,

(Tąsa 2-am psl.)

A. L. Dailininkų Sąjungos pareiškimas

Amerikos Lietuvių Dailininkų Sąjunga, ryšium su Seimo meno paroda, yra priversta viešai paskelbti kas seka:

1956 m. rugp. 22 d. A. L. D. S-ga yra išsiuntusi JAV L. B-nės C. V. pirm. St. Barzdukiui sekantį raštą:

“Valdyba, atsižvelgdama į gyvenamąjį metą, kai būtina sujungti visas mūsų kultūrinės jėgas ir organizuotai stiprinti kūrybinį darbą tautinei gyvybei išlaikyti ir kraštui išlaisvinti, siūlo suorganizuoti visų lietuvių dailininkų pirmąją reprezentacinę meno parodą Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo metu — 1957 metais New Yorke.

Į minėtą parodą dalyvauti būtų kviečiami Amerikos Lietuvių Dailininkų S-gos, New Yorko Lietuvių Dailininkų Sąjungos, Lietuvių Dailės Instituto nariai ir pavieniai dailininkai, nepriklausą prie minėtų s-gų ir išsiblaškę po pasaulį.

Šis mūsų pasiūlymas atitinka 1956 m. liepos 7 d. JAV LB Centro Valdybos posėdy priimtą nutarimą: “Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimą jungti su didelio masto kultūriniais lietuvių įvykiais.”

Tuo pačiu laiku galėtų būti atrinkti meno kūriniai reprezentacinei kilnojamai parodai po Amerikos miestus.”

Toliau prašoma anksčiau nutarti ir planingai ruošti šiai parodai.

1956 m. rugp. 26 d. s-ga gavo p. St. Barzduko rašto nuorašą, adresuotą prel. J. Balkūnui. P. L. B-nės Seimo Organizacinio Komiteto Pirmininkui. Jame kartojamas virš paminėtas s-gos siūlymas ir rekomenduojamas Org. Komitetui šį siūlymą svarstyti... “ir štai dėl ko:

2 — labai simpatingas ir visiems priimtinas šios parodas bruožas būtų jos visuotinumas (pabr. Z. K.) (joje dalyvauti būtų kviečiami visi organizuoti ir neorganizuoti mūsų dailininkai), tad nebesudarytų kliūčių ją remti.”

Toliau nurodoma, kad tokią parodą nesunku būtų suorganizuoti. Nuorašus gavo: JAV L. B-nės Tarybos Prezidiumo ir New Yorko Apygardos Valdybos pirm. J. Šlepetys, JAV L. B-nės C. V. nariai kultūros reikalams muz. Alf. Mikulskis ir JAV L. B-nės Kultūros Fondo Valdybos pirmininkas J. Kreivėnas.

Vadinasi, A. L. D. S-gos siūlyta paroda ir jos principai buvo pagirti ir duota jai eiga.

1957 m. liepos 10 d. S-ga gavo P. L. B-nės Seimo Organizacinio Komiteto pavesto sekr. V. Vaitiekūno ilgą raštą.

Jis praneša, kad Org. K-tas yra užsimojęs suorganizuoti New Yorke reprezentacinę parodą. Toliau rašoma:

“Org. komiteto supratimu tokia paroda turėtų reprezentuoti visų kryptių mūsų daili-

ninkų pačius geriausius vėikalus, kad paroda galėtų apjungti visus mūsų dailininkus (pabr. Z. K.) ir reprezentuoti svetimiesiems geriausius jų kūrinius. Org. komitetas privalo visų dailininkų, o pirmiausia jų organizacijų paramos bei talkos (pabr. Z. K.). Org. komitetas todėl maloniai prašo A. L. D. S-gos paskirti savo nuolatinį atstovą prie Org. komiteto... (pabr. Z. K.), kad jis prireikus galėtų s-gos vardu ar bent už s-gą pareikšti pageidavimus, nusistatymus ir kitokią talką. Org. komitetas labai pageidautų ir pačios s-gos vadovybės nuomonės, kokių būdu geriausia būtų parodai atranka padaryti: ar nereiktų tokioje Chicagoje sudaryti preliminarinę atranką komisiją (pabr. Z. K.), kad New Yorkan patektų jau tie dalykai, kurių 80% jau tikėtų eksponuoti; kas tikėtų jūry komisijon kviesti; ir, visais kitais principiniais ir praktiškais tokią parodą liečiančiais klausimais, juoba, kad ryšium su pastarąja paroda Chicagoje jūs būsite igiję gražaus patyrimo, kuriuo New Yorkas galėtų pasinaudoti (pabr. Z. K.). Jūsų pasakymas ir atstovo paskyrimas labai laukiamas galimai trumpesniu laiku”.

1957 m. liepos 25 d. A. L. D. S-ga išsiuntė p. V. Vaitiekūnui 5 puslapių raštą, kuriame pakartojamas pirmąsias S-gos siūlymas ir primygtinai primenama:

“Vadinasi, siūlydami tokią parodą suorganizuoti, kurioje demokratinio keliu būtų sudarytos sąlygos visiems dailininkams įsijungti į bendrą mūsų kultūros reprezentacinį darbą, o ne skaldanti, pavedant kažkokiems parodų ruošimo komisarams (pabr. Z. K.), kurie neturėtų daugumos pasitikėjimo ir parodos — visuotinumo. Ši mūsų pagrindinė principą JAV L. B-nės C. V. pirm. St. Barzdukas palaiko. (pabr. Z. K.)”.

“Mums yra maionu skaityti Tamstų raštą, kad ir P. L. B-nės Seimo Org. Komitetas taip pat šį demokratinį principą palaiko ir nori sudaryti teigiamas sąlygas visiems dailininkams parodoje dalyvauti (pabr. Z. K.). Tuo pačiu JAV L. B-nė savo reikšmingomis progomis paragintų mūsų dailininkus jungtis į bendrą lietuvių darbą ir moraliai paveiktų savo autoritetu prie šio tikslo eiti... (pabr. Z. K.). Mūsų s-ga kaip tik galvojo, siūlydama šią parodą suorganizuoti ir tą antrąjį tikslą: proga tarpusavyje vienybei ir bendradarbiavimui plėstis. Chicago Lietuvių Meno Paroda (Morrison Hotel) davė labai gerų rezultatų. (pabr. Z. K.)”

“Išeinant iš to pagrindinio mūsų visų priimto ir teigiamo principo (pabr. Z. K.), tenka

(Tąsa 3-iam psl.)

(Atkelta iš 1-mo psl.)

man atrodo, turi eiti literatūra — kaip savo visuomenės sąžinė. Gyvenimo siekimų atspindys, kova už žmonijos pažangą ir amžiną grožį (ir nusilenkiant Maskvai! J. C.) už komunizmo rytojų.”

K. Boruta bene 5 metus atsidėjo Lukiškių kalėjime, todėl pats pastebi (ak, savikritika be... kritikos ribų!):

“Sunkūs buvo pokario metai Vilniuje ir visoje Lietuvoje. Neišvengiau ir aš savo vargų ir bėdų, gal per nesusipratimą, gal ir per savo neapdairumą. Kur čia dabar supaisysiu!”

Todėl iš kalėjimo išėjęs (rašė):

“Vakarykštę dieną” apie buržuazinį laikotarpį, “Pašėšupinius” apie fašistinį perversmą, “Sunkius paminklus” apie amžiną panemunių dramą, D. Tėvynės karo pradžią ir tragišką skulptoriaus V. Grybo žuvimą”.

Jei kas norėtų gilintis į K. Borutos “nuosmūki”, turi atsiminti, kad jis yra kone unikumas (retenybė, išimtis) mūsų literatūros istorijoje — 2/3 gyvenimo praleido kalėjimuose ir tremty. Ir nebe pagrindo pats pabrėžia, kad už “Kryžių Lietuvą” buvo paskirta pirma valstybinė “premijs” — karo komendantas paskelbė 5,000 litų pabaudos, kas ją platins ir skaitys...

Nacių metu, begindamas Mokslų akademijos archyvus, pakliuvo į gestapo. Grėsė mirtis. Beje, “baigiantis karui, prievarta buvau varomas į Vokietiją, bet pabėgau per frontą...”

Pabėgo (į Rytus) ar nespėjo pabėgti (toliau į Vaka-

rus), šandie nesvarbu. Juoba nepatogu. Literatūros istorikui be kita ko, svarbi pasta-

ba: “...dėl pragarsėjusio “berno kulto” (“Trečiame Fronte”! J. C.) tikrai nesu niekuo dėtas, nes jis atsirado prieš mano norą, nebent tik tai kai kurių mano eilėraščių poveikyje, o aš pats niekada nemaniau, kad poetinė metafora galėtų pavirsti literatūros ideologija.”

JULIUS BUTENAS:

“1941 m. Tapau Revoliucijos nuziejaus direktorium, bet neilgai direktoriavau — išiveržė hitlerininkai. Nespėjau evakuotis ir turėjau pergyventi visą okupacijos meto košmarą.”

Nieks nemano nacių ir to meto okupacijos baltinti, bet beskaitant “autobiografiją” (1942 m. buvo pakliuęs į Alytaus kalėjimą, išėjo; mokytojavo; vėl į kalėjimą ir — išvežti į darbus reichan!) spraudžiasi paprasčiausias klausimas:

— ar tai įmanoma šandie Lietuvoje? Kas tai? — agi “Lazdijų apskrities viršininkas, mano bičiulis klabenamas, vis dėlto paleidžia su sąlyga, kad išvykčiau iš jo valdomos “koralijos” ribų!” — “Parsikėliau į Merkinę, dirbau (aišku, kaip mokytojas! J. C.) gimnazijoje”.

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI “NAUJIENOSE”

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINI

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA)

Jungia lietuvius bendram lietuviškam darbui, auklėja tautinį solidarumą, rūpinasi išlaikyti lietuvių ir remia kovas dėl Lietuvos laisvos ateities.

SLA gyvybės apdrauda iki \$10,000.

SLA — TAUPOMOJI APDRAUDA iki \$10,000 — dešimčiai ir dvidešimčiai metų ypatingai naudinga jaunimui. Po 10 ar 20 metų apsidraudes gauna pilną apdraudos sumą.

SLA — mažamečių apdrauda — rimtas aprūpinimas atečiai.

SLA — SVEIKATOS IR NELAIMINGŲ ATŠITIKIMŲ apdrauda — duoda pašalpos iki \$325 mėnesį.

SLA apdrauda — SAUGI, NELIEČIAMA IR NEPRARANDAMA SLA narių galima būti nuo gimimo dienos iki gilių senatvės.

Daugiau žinių apie SLA darbus ir apdraudas galite gauti SLA kuopose, kurios yra visose žymesnėse lietuvių kolonijose ir SLA Centre.

Rašykite tokiu adresu:

DR. M. J. VINIKAS, SLA Sekretorius.

307 W. 30th Street, New York 1, N. Y.

(Atkelta iš 2 psl.)

paliesti folimesnė parodos ruošimo eigą”...

Toliau s-gos rašte smulkiai nurodyta, kaip buvo Morrison paroda suorganizuota, duoti nurodymai, patarimai, medžiaga. Prijungti įgaliojimo nuorašai: dail. Č. Janušo — į org. parodos komitetą ir dail. P. Puzino — į jury komisiją. Tas įvyko beveik prieš metus. Ir kas iš to?

1957 m. rugp. 1 d. A. L. D. S-ga gavo tokį atvirlaiškį:

“Gerb. Jūsų Special Delivery V. Vaitiekūnui atėjo. Vytautas yra atostogose. Kadangi Seimo Komiteto posėdis tik po Labor Day įvyks, tai pakietą palaikysiu. P. L. B. Tarybos posėdyje būsiu, galėsiu daugiau pasitarti. Jūsų Jonas Balkūnas.”

Vadinasi, S-gos raštas yra gautas.

Taip pat teko patirti, kad P. L. B-nės Tarybos atstovų suvažiavime Chicagoje buvo priimtas nutarimas, kad Seimo paroda būtų ne genijų ir žydų, bet visuotina, apimanti mūsų visus dailininkus ir visas meno sroves.

1957 m. rugs. 7 d. apsilankė dail. K. Žoromskis Seimo parodos organ. komiteto pirmininko vardu į A. L. D. S-gą ir nurodė, kad į minėtą parodą bus kviečiami dalyvauti tik žinomi dailininkai pagal jo nuomone ir jų tarpe visi žydų kilmės dail., kilę iš Lietuvos. “Mums snobų ir diletantų nereikia”, pareiškė garbingas svečias. Kada buvo paprašytas įgaliojimo, ar bent kokio įrodymo, kad jis yra B-nės paskirtas ar išrinktas pirm., neįrodė. Tuomi oficialioji kalba pasibaigė.

1957 m. spalio 1 d. gautas P. L. B-nės Seimo Org. Komiteto sekr. V. Vaitiekūno sekančias įtartinas raštas:

Girdi, jie, patyrė apie A. L. D. S-gos raštą tik iš Č. Janušo gauto nuorašo, raštas dingęs. J. Balkūnas tuo laiku buvo Europoje. Org. Komiteto vardu apgailestauja nelaimingu atsitikimu, atsiprašo ir nors labai pavėluotai Org. Komitetas nuoširdžiausiai dėkoja už didelį palankumą.

Kitą dieną buvo p. V. Vaitiekūnui nusiųstas prel. J. Balkūno atvirlaiškio nuorašas, kuriuo įrodoma, kad raštas yra gautas.

1957 m. spalio 7 d. gautas iš p. Vaitiekūno šis raštas:

“Labai ačiū už informacijas. Jau prieš Jūsų laiškeliui ateinant, kaip ir buvo tikėtasi, Jūsų liepos 25 d. laiškas susirado (pabr. Z. K.). Atleiskite už trugdymą. Ačiū už paslaugumą”.

Ir taip Pasaulio Lietuvių B-nės Seimo Organizacinį Komitetą pradeda gaubti paslaptingi šešėliai. Pamažu tirpo gražiausi principai ir nutarimai. Jų vieton užėmė in-

trigos, koliojimai ir kolegų tikrinas parodą parinktus darbus. Iuziejus kartais gali neįsileist realistų kūrinų.

Skaitome spaudoje: “Pasi-rengimai L. B. Seimui. 1957 m. lapkr. 11 pas prel. J. Balkūną įvyko posėdis L. B. seimo reikalams aptarti. Dalyvavo JAV LB C. V. pirm. St. Barzdukas, Kanados LB C. V. pirm. Vyt. Meilus, organ. komiteto nariai, atskirų komisijų pirmininkai — viso apie 20 asmenų.

Dail. V. K. Jonynas painformavo apie galimybes surengti reprezentacinę parodą. Tokias patalpas parodai duoda Riverside muziejus. Tačiau muziejus priima tik modernų meną ir pats dar pa-

tikrinas parodą parinktus darbus. Iuziejus kartais gali neįsileist realistų kūrinų. Posėdis nutarė įgalioti dail. Č. Janušą, kad jis reikalą iš-tirtų, arba surastų bendras patalpas, kur sutilptų visi dailininkai”...

1957 m. lapkr. 29 d. dail. Č. Janušo sudarytame 4 asmenų ilgame ir motyvuotame pa-reiškiame P. L. B-nės Seimo Org. Komitetui randame ir tokius liūdnius faktus:

“Muziejaus direktorė N. S. Borch mums pareiškė, kad muziejus: 1—Vienodai tele-ruoja visas meno kryptis ir nedaro jokio skirtumo. 2—Leidžia turėti savo jury ko-

misiją keturių ar daugiau asmenų, palikdama sau teisę skirti vieną ar du narius. 3—Norint išlaikyti tolerencijos principus, muziejus neskirsto kūrinių į atskiras sales, jų nerūšiuoja kryptimis, bet disponuoja juos įvairumo ir idomumo dėlei kūrinių didumo ir proporcijos atžvilgiu...

“Todėl, mes vadovaudamiesi turimais duomenimis, pareiškiame, kad organizacinio komiteto posėdyje, dail. V. K. Jonyno pranešimas dėl parodos sąlygų, jury komisijos ir meno kryptių Riverside muziejuje neatitinka teisybės. Jo suteiktoji informacija yra (Nukelta į 4 psl.)

SAVE \$5

CAST ALUMINUM
Presto® Pressure Cookers

6 QT. SIZE	4 QT. SIZE
SAVE \$5.00	SAVE \$4.00
REGULARLY \$19.95	REGULARLY \$15.95
SPECIAL JUNE PRICE \$14.95	SPECIAL JUNE PRICE \$11.95

WITH THESE EXCLUSIVE PRESTO FEATURES

- MENU GUIDE HANDLE
- AUTOMATIC AIR VENT
- ONE PIECE PRESSURE REGULATOR

TERMS
EASY

Glaser's Furniture and Appliance Co.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

klaidinga ir tendencinga. Jo pasisakymai tame posėdyje, žeminant /tradicinį/ klasikinį meną ir tuo pačiu jo atstovus, kurie, kaip ir kiekvienas kitas, yra pasiryžę tarnauti Lietuvos menui, yra *nekolegiški*. (pabr. Z. K.)”...

1958 m. gegužės 1 d. A. L. Dailininkų S-ga išsiuntė P. L. B. Seimo org. komiteto pirm. J. Balkūnui ir nuorašus JAV L. B. C. V. pirm. St. Barzdūkui ir dail. Č. Janušui sekančio turinio raštą:

“Ryšium su JAV L. B-nės ruošiamą Seimo metu reprezentacine lietuvių meno paroda š. m. rugsėjo 31 d. New Yorke, turime garbės papildyti savo ankstyvesnį Tams-tai įteiktą tuo reikalu raštą iš 1957 m. liepos 25 d., kas seka:

“Visos meno kryptys tautai yra lygiavertės ir niekas neturi moralės teisės bendruomenei primesti iš jų kurią nors, kaip tinkamiausią meno reprezentaciją, eliminuojant kitas kryptis ir jų atstovus.

“Reprezentacinė tautos meno paroda bus tik tada, kada bendruomenė, jos organizacijos ar pavieniai asmenys, ruošdami tokią parodą, suteikia lygias teises visoms meno kryptims ir šių atstovams parodoje dalyvauti su atrinktais geriausiais savo kūriniais.

“Atstovaudami įvairių meno krypčių ir srovių A. L. D. S-goje, griežtai laikomės virš išdėstytų principų ir dar kartą, neatsižvelgiant į jų daromą spaudimą ir šališkų įtiki-nėjimų, kategoriškai prašome:

“Nepažeisti lygiateisių dailininkų organizacijų atstovų dalyvavimą jų sprendžiamuose klausimuose ir tuo apsaugoti demokratinį principą bei profesinę etiką. JAV L. B-nės Chicagos C. Valdybos 1957 m. suruoštoji reprezentacinė meno paroda Morrison Hotel Chicagoje kaip tik tuos principus išlaikė.”

Tarp kitų išvardintų punktų apie atstovų kvietimą, jūrą komisiją ir kit., yra pasakyta:

“4—Tik parodos rengėjai neša moralinę ir teisinę atsakomybę už šių principų apsaugojimą ir įgyvendinimą.

Po šio rašto pasirašo mūsų meno veteranas, garbės pirm. prof. Ad. Varnas ir pirm. Z. Kolba. Gal ir šis raštas “dingo”?...

1958 m. geg. 31 d. skaitome “Drauge”: “Pranešimas Dailininkams. Visi lietuviai dailininkai, gyveną laisvame pasaulyje, yra kviečiami dalyvauti pirmoje tarptautinėje lietuvių dailės parodoje, kurią rengia PL B-nė, P. L. B. Seimo proga, New Yorke, Riverside muziejuje”. Toliau skelbiamos smulkios sąlygos, kurias rengimo komisijos var-du V. Visgirda, V. K. Jonynas, A. Kašubienė, V. Kašuba, R. Viesulas. (Visi dalyviai iš 60 pasirašiusių po viešu pareiš-

kimu apie kult. nuosmukį), P. Lapė, K. Žoromskis, P. Puzinas (?), A. Pakalka (lyg tai B-nės atstovas).

1958 m. birž. 11 d. “Nauji-nose” ir “Drauge” randami dail. P. Puzino ir Č. Janušo vieši pareiškimai bei protes-tai. Štai kodėl:

Parodos reng. komisija yra sudaryta iš mažos grupės — vienos krypties dailininkų, ši komisija yra šališka, nesirū-pino ir nesistengė susitarti su A. L. D. S-ga, kad toje paro-doje lygiateisiai būtų atsto-vaujamos visos mūsų meno šakos.

“Kadangi šiuo faktu lietu-vių dailininkų visuotinio principas tapo pažeistas, to-dėl protestuojų prieš tokį mane atstovauti paskyrusios organizacijos eliminavimą, organizacijos, kuri atstovauja visoms meno kryptims. Tuo pačiu protestuojų ir prieš eli-minavimą mūsų garbingų ir tautai nusipelnusių meno ve-teranų, be kurių dalyvavimo paroda nebus pilnutinė”, rašo dail. Č. Janušas, A. L. D. S-os atstovas į parodos reng. ko-misiją. “...protestuodamas tu-riu pareikšti, kad aš tose ko-misijose nedalyvauju, ... gi-mano pavardės įtraukimas į tos minėtos šališkos parodos komisijos sąrašą įvykdytas be mano žinios ir sutikimo”, rašo dail. P. Puzinas, A. L. D. S-gos atstovas į seimo paro-dos jūrą komisiją.

Vienybės šūkis, organizuo-jant seimą, nubluko. Kultūri-niai pilotai, nusiplovę ran-kas, išdavė A. L. Dailininkų S-gos siūlytą visuotinio rei-ka-lą (jų pačių priimtą, JAV L. B-nės C. V. Pirmininko rekomenduotą ir JAV L. B-ės Tarybos patvirtintą) kultūri-nio nuosmukio autoriams b-nės vardu palaidoti. Čia yra ryškiausias pavyzdys to tikro kultūrinio tragizmo, kada vi-suotinio ir lietuviybės rei-ka-las išnaudojamas jų sava-naudiškumui. Kam tada ta teisė, moralė ir prof. etika!

Mes turime pasipriešinti

kultūriniam nuosmukiui, nes: 1—Seimo reprezentacinei pa-rodai sudarytos komisijos ir B-nės vardu paskelbtos, yra neteisėtos tokiai parodai or-ganizuoti. Yra sulaužyti pri-imti principai ir nutarimai. 2—Paskelbtos įvairios paro-dai komisijos neapima visų dailininkų ir jų atstovus, o tik siaurą grupę. Jie gali tik savo vardu reprezentuoti. 3—A. L. Dail. S-gos 1956 m. rugp. 22 d. siūlyta B-nei idėja buvo patikėtinio perleista ki-tiems pasisavinti piktam vie-nybės ardymui ir pažeidimui Seimo vienybės dvasios, A. L. Dailininkų S-ga ir toliau lieka prie savo teisėtos idėjos ir jos principus čia gina. Kol b-nės kompetentingos institucijos neatšauks ir neat-siims jų vardu paskelbtą pra-nešimą dailininkams.. (žiūr. “Draugą” 58.31.V.). Amerikos Lietuvių Dailininkų S-gos valdyba tam laikui griežtai rekomenduoja savo nariams ir siūlo nepriklausantiems prie s-gų geros valios daili-ninkams tokioje vienašališko-je ir apgaulingoje parodoje nedalyvauti.

P. S. Parodos rengimo ko-misija vėl savo “Pranešime dailininkams” (žiūr. “Drau-gą” birželio 27 d.) “...Jury komisijai prisiunčiami tapy-bos, skulptūros ir grafikos darbai gali būti visų meno krypčių ir stilių” (pabr. Z. K.) įrodo ir patvirtina Č. Janušo 1957 m. lapkričio 11 d. suda-rytos komisijos pranešimo tiesą ir kas melavo bei apgau-dinėjo B-nės vadovybę.

Z. Kolba,

A. L. Dailininkų S-gos pirm.

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmo-gus, Bostono sieloganis, atsiuntė Pet-rui Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebū-kiais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra ap-rašęs daugiau stebūklų ir su juo nu-tikusiu įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti su-minėta. Švaisto knyga apie Petro Šir-voko stebūklus ir nuotykius bus pa-siūsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: **NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.**

MES NESAME PATENKINTI IKI JŪS NESATE PATENKINTI

Mes dėkojame savo klientams už rėmimą mūsų firmos ir jų patogumui mes skelbiame sekančius pagerinimus:

1. Mūsų įstaiga Newarke bus atidara ir sekmad. nuo 9 iki 4 val.
2. Mes išsiunčiame siuntinius tuojau neatidėliodami.
3. Oro pašto siuntiniai, jeigu jie pristatomi iki 12 valandos, išsiunčiami tą pačią dieną.
4. Mes padidinome prekių pasirinkimą mūsų maisto ir medžiagų skyriuje.
5. Mūsų maisto, audeklų ir vaistų nauji standartiniai siuntiniai yra sudaryti ilga patirtimi remiantis mūsų klientų pareikalavimais. Ateikite į:

Package Express & Travel Agency, Inc.

1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel.: INgersol 7-6465, INgersol 7-7272

Atidaryta kasdien nuo 9 iki 6 valandos,
sekmadieniais ir šeštadieniais nuo 9 iki 4 val.
312 Market St. Newark, N. J. Tel.: MITchell 2-2452

(Licensed by USSR)

MŪSŲ SKYRIAI:

78 Second Avenue NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540 11601 Jos Campau Ave. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298 121 S. Vermont St. LOS ANGELES, CAL. DUnkirk 5-6550

N. Y. įstaiga atidaryta kasdien 9—6, šeštad. ir sekmad. 9—4.

832 N. 7th Street Philadelphia 23, Pa. WAlnut 3-1747 651 Albany Avenue HARTFORD, CONN. CHApel 7-5164 1241 N. Ashland Ave. CHICAGO 22, ILL. HUmboldt 6-2818

Jums maloniai patarnaus mūsų tarnautojai ir su jumis kalbės jūsų gimtąja kalba.

CHICAGOS ŠVARIASIAUS IR
MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus: nau-jus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vais-tus, akordeonus, siuvamas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius ga-lite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

**A M E R L I T
SUPPLIES CO.**

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas.

BŪKITE TIKRI,

kad jūsų dovanojami siunti-niai į Lietuvą, Latviją, Ukrai-ną ar Sovietų Sąjungos dalis

**YRA 100%
APDRAUSTI**

Siųsdami savo paketus, bū-kite tikri, kad jūs siunčiate juos per autorizuotą firmą ir reikalaukite apdraudos įro-dymų.

Jūsų pačių interese turėti reikalus su patikima bendro-ve, kuri yra biznyje daugiau, kaip 25 metų. Mes didžiuoja-mės savo mandagiu, asmeni-niu, atidžiu ir greitu patarna-vimu.

Gautus paštų siuntinius mes pakvituojame ir pasiun-čiame sąskaitas per-24 valan-das.

Atsilankykite į bet kuri mūsų skyrių ir pareikalaukite Vedėjo parodyti jums paliudytą kopiją ap-draudos poliso nuorašą nuo DŪRŲ IKI DŪRŲ. Reikalaukite mūsų puik-kių katalogų.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

390 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Telephone: Andrew 8-8764

39 Raymond Plaza, West
NEWARK 3, NEW JERSEY
Telephone: MITchell 2-5334

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FRontier 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TASHmore 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

683 Hudson Avenue
ROCHESTER, N. Y.
Telephone: BAKer 5-5923

Reikalaukite telefonu arba raštu mūsų paskutinę informaciją knygutę.

Skaitvkite “N-nas”

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JULY 5, 1958

minti ir pasakoti. Šių linksmy apysakų yra užsilikę apie 150. Daugiausia jos yra anoniminės, išskyrus poeto Rutebeufo parašytas. Trys pagrindiniai personažai yra šių apysakų centre: žioplai ir nedrausūs vyrai, neištikima žmona ir gudrus, tingus bei smailyžius klebonas. Čia kiekvienas stengiasi būti gudrus, čia apgaudinėjama vienas kitą įvairiais būdais, čia vagiama bei sukama. Apysaka, žinoma, nebūtų atbaigta be užmuštų arba primuštų. Temos, bendrai paėmus, yra gana grubios; nemoralumas bei suktybė yra šių apysakų pagrindas, nešvarumas yra jų išorinė forma, gi žiaurumas yra veiksmo akstinas. Visa tai charakterizuoja buržuazinės klasės skonį.

Kaimietis Gydytojas, iš kurio Moljeras ėmė siužetą savo farsui *Gydytojas Pačiam Nenorint*, (*Medecin Malgre Lui*), yra viena iš žinomesnių apysakų: Vyraš gana dažnai išvažuoja kailį savo žmonai. Ši sumano jam atsikeršyti. Karaliaus tarnai ieško gydytojo, nes princesė prarijo ašaką. Žmona nurodo savo vyrą, kuris prisipažįsta esąs gydytojas tik gerai jam išpėrus nugarą. Šiam neprisipažįstant, karaliaus tarnai pila jam tiek, kad net kailis skamba. Atvestas pas princesę pusgyvis, savo manieromis sukelia juoką ir princesė atkosti ašaką. Ligoniai plaukia iš visų pusių. "Gydytojas" sukuria laužą ir praneša pacientams, kad, vieną iš jų usdeginus ir kitiems išgėrus jo pelenus, visi pasveiks. Ligoniai išsibėgioja ir karalius apdovanoja kaimietį jam prižadėjus, kad daugiau nemuš savo žmonos.

Iš tos apysakos mes matome stoką simpatijos, kenčiančių bei silpnų paniekinimą ir žemų papročių skonį. Linksmiausi ir labiausiai publiką džiuginantys epizodai, žinoma, buvo tie, kai vyras mušė žmoną, o ypač kai karaliaus tarnai "minkštino" vyrą pagaliais, kad prisipažintų esąs gydytojas. Pilkos kasdienybės avantiūros bei stoka moralaus idealo sudaro šių apysakų grubų realizmą.

Po laikotarpio žydėjimo liaudies apysakos buvo paverstos proza ir keturioliktojo šimtmečio pradžioje sudarė medžiagą novelėms, kurios jau buvo sąmoningo ir apgalvoto meno padarinys.

b) *Lyrinė liaudies literatūra*. Mes matome, kad šalia kurtuazinės ir labiausiai rafinuotos literatūros tuo pačiu metu vystėsi ir kita grubi bei vulgari literatūra. Abi jos atstovavo atskiras klases, jų idealus, jų skonį bei morale. Taip šalia naratyvinės vystėsi ir lyrinė liaudies literatūra, kurią atstovavo nemažas skaičius antraeilė poetų, apie 20 ar 30. Iš jų žymiausias buvo Rutebeuf, gyvenęs XIII š. Poetas gėrėjas, lošikas, nelaimingas šeimos tėvas, jis yra "prakeiktų poetų" senelis, poetų

kaip Villon, Rimboud, Baudelaire, Verlaine. Jis yra sukūręs liaudies apysakų, šventųjų gyvenimų, *Teofilio Stebuklų* bei parašęs nemažą eilėraščių, kur jisai išlieja savo jausmus, nelaimės, sielvartą, pamaldumą Dievo Motinai bei savo labai retus džiaugsmus. Jis puola bažnyčią dėl jos sugedimo, nors pats yra giliai tikintis. Pasaulis jam atrodo sugedęs, dvasiškija šykšti. Atvėstant Kryžiaus Karų dvasiai, jis ją žadina ir gaivina. Ironija ir melancholija yra jo poezijos fonas. Pagrindinis jo poezijos bruožas yra lyrizmas, asmeninė ir gili emocija. Be duonos, be ugnies, su trupučiu šiaudų lovoje, su dejuojančia žmona ir vaikų aukle, kuri vis prašo savo atlyginimo bei šeiminku, kuris vis prašo nuomos, štai aplinkybės, kuriose gyvena didysis poetas. Jis rašydavo ir pagal užsakymą, gi stokojo pinigų. — eidavo elgetauti. Taigi jam buvo ko skųstis ir ko išsipasakoti savo poezijoje.

Kita liaudies lyrinė poezija, anoniminė ar sukurta poetų Žofre Rudelio, Pero Vidalio, Kristinos Pizan, yra vadinama lyrinėmis liaudies formomis. Vienos jų dar išlikusios bent vardiniai iki mūsų dienų, kaip motetas, rondo, serenada, baladė; kitos, kaip *tansonas*, sirvantė ir *rotranga*, jau visai pranykusios. Jas pasiuntė užmarštin poetas Ronsardas (1524-1585), įvedęs prancūzų poezijon antikines formas, kaip odę, sonetą, elegiją. Šios viduramžių poezijos formų buvo daug (20-30 ar net daugiau), taip kad jas klasifikuoti neįmanoma. Liaudies lyrinė poezija buvo nepaprastai gausi viduramžiuose. Ji greičiausiai bus kilusi iš populiarių liaudies dainų apie pavasarį bei meilę ir paskiau įgijusi aukščiau minėtas formas. Prancūzijos pietuose viešpataujant taikai, lyrizmas rado daug geresnę dirvą negu šiaurėje, kur ėjo nuolatinės kovos. Tryliktojo šimtmečio pietų lyrinė poezija padarė žymios įtakos šiaurės poezijai tiek formos, tiek jos dvasios atžvilgiu, duodama jai grakštesnę ir tobulesnę formą, ją švelnindama bei subjektyvindama. Šiaurės poetai apdainavo riterių istorijas bei nutykius visai neįdėdami savo poezijon asmeninio jausmo. Iš čia gavosi poezijos šaltumas, didingumas, beasmeniškumas. Pietų poezija buvo daug daugiau subjektyvi, nes dainius neatsiejo savo poezijos nuo savo asmens. Jis atidengė publikai savo emocijas bei savo išviršinę formą bei techniką pietų poezija buvo daug tobulesnė. Čia poetas ieškojo įvairių, turtingų bei skambių ritmų, kūrė įmantrią metrinę sistemą. Vietoje monotoniškų šiaurės žonglierių rimų jis vartojo įvairiausias rimo ir metrinės kombinacijas. Čia harmonija, kirčio įvairumas bei grupavimas, strofos formų įvairumas žymiai pranešė

Svarbiausias šios liaudies lyrinės poezijos bruožas yra tas, kad pagrindinė jos tema yra meilė ir iš jos kyla rūpesčiai bei džiaugsmas. Meilė čia yra visų dorybių šaltinis. Šis jausmas yra pagrįstas pagarba, todėl visose šitose trumpose poezijos formose randa šiaurės poeziją.

ma komplikuota, švelni, beveik mistinė psichologija. Visai liaudies literatūrai yra charakteringas gausus ir tvirtas spontaniškumas, grubumas ir šiurkštumas, bet sykiu ir sveikas bei nesugadintas jausmas. Ši literatūra geriausiai išreiškia liaudies papročius bei jos estetinį skonį.

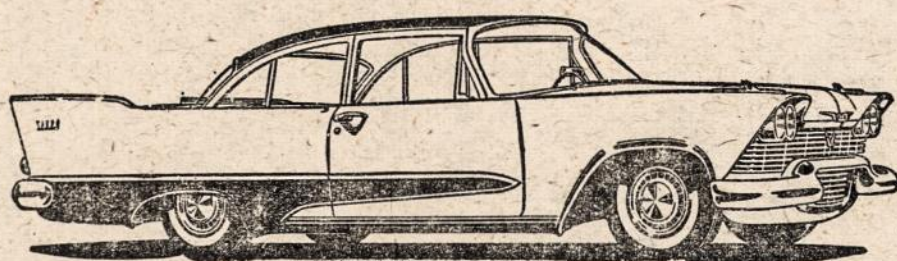
45 metų biznio sukakties proga išpardavimas

1958 Chrysler - Plymouth - Imperial

ir daugybė gerų visų išdirbysčių vartotų automobilių.

KAINOS NUO \$25

Galima nupirkti be pinigų išsimokėjimais.

BALZEKAS MOTOR SALES, INC.

CHRYSLER - PLYMOUTH - IMPERIAL
DISTRIBUTOR

4030 Archer Avenue

Chicago, Illinois

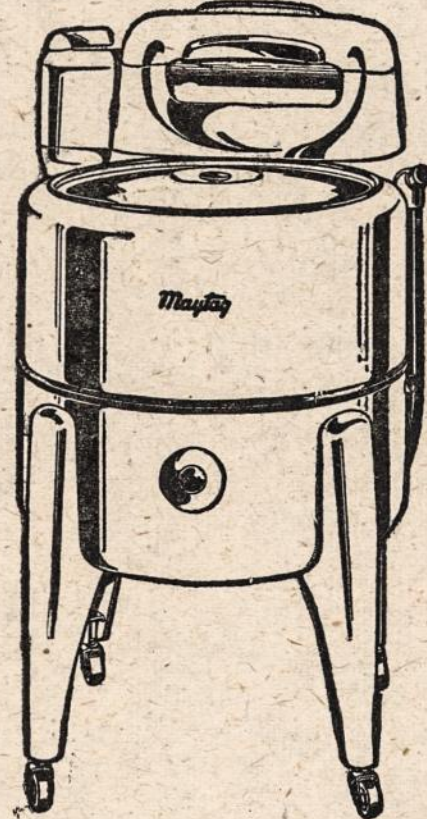
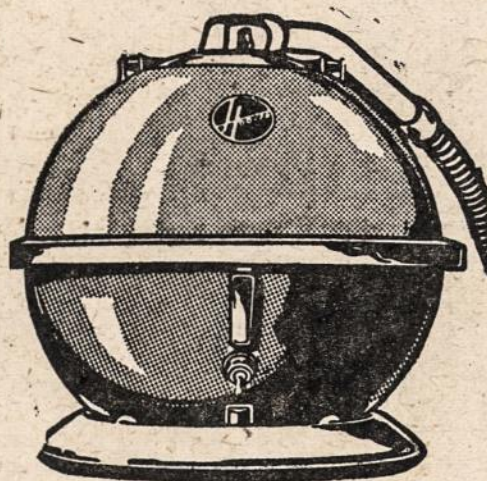
Didžiausia ir teisingiausia Lietuvių automobilių įstaiga.

NAUJI BALDAI, RAKANDAI

Kėdės, Stalai, Stalėliai, Lempos, Rašymui stalėliai, Knygų spintelės, Matrasai, Lovos, Komodės ir visų kambarių outfitai, Gaziniai pečiai, Dulkių Valytuvai, Karpetai, Divonai, Klejonkės, Skalbyklos, Šaldytuvai, Televizijos, Radio, Hi-Fi fonografai, Akordeonai, Elektriniai fanai, Oro vėsintuvai, Vaikam vežimėliai, Lovelės. Visų geriausių išdirbysčių rakandai, kainos tiek numazintos—vieną trečią dalį—o ant nekurių daiktų dar daugiau. Keturiem metam išmokėti.

PIRKITE DABAR IR PIRKITE IŠ BUDRIKO.

Niekada nebus tokių žemų kainų už geras prekes.

Klejonkės po	19c. pėda
9x12 klejonkės po	\$4.00
9x12 karpetai	\$38.50
Mažos kėdės po	\$1.00
Maži karpetukai	\$1.00
Elektriniai fanai po	\$4.00
Elektriniai dulkių valytuvai po	\$14.95
Didelės, geros skalbiamos mašinos	\$69.95
Elektriniai garo (steam) prosai po	\$10.00
5 šmotų miegamojo kambario setai	\$98.00
2 šmotų minkštas parlor setas	\$88.00
5 šmotų dinette chrome setas	\$29.95
7 šmotų valgomojo setas už	\$49.95
Elektrinė kėdė poilsiui ir masažui, už	\$59.95
Vasarai sulankstomos kėdės, už	\$3.65
Sealey matrasai, didelės mīeros, už	\$19.95

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street

Dėl sutaisymo jūsų TV paskambinkite

CALumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9:30.
Per vasarą J. F. Budriko krautuvė sekmadieniais uždaryta.

Budriko radio pusvalandis iš stoties WHFC, 1450 kil. ketvirtadienio vakare nuo 6 iki 6:30. Pusė valandos lietuviškos muzikos ir dainų.

REIKŠMINGI FAKTAI

St. Butkaus knygoj 'Vyrai Gedimino kalne'

~ Algirdas Gustaitis ~

Kova dėl savosios tautos prasideda ne šaudymusi karo lauke spiegančiomis kulkomis. Daug, o daug veikiama, dirbama iki atsiranda proga suspausti šautuvą su blizgančiu durtuvu rankose, prisiglausti prie jo ir paleisti naują šūvį į priešo tarpakį ar jį, kaip nepateisinamą, persmeigti poširdin.

Stasys Butkus savo atsiminimus pradeda 1914 metais — toli prieš Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą. Jis tada tebuvo piemenukas.

Ilgai pavergtos tautos norai, tegul ir vaiko galvosena, ana kokie: "Rusai vokiečius atstūmė iki Dubysos. Laukiame rusų, nes vokiečiai jau įkūrėjo. Kai ramū fronte, tai neramu mums. Kai fronte didesni mūšiai — patenkinti esame. Va, rodos, rusai jau ateina". (12 psl.).

Ir kaip ta Lietuvėlė galėjo būti turtinga atsistatant, jei: "Vokiečiai padegėjai bėgo padegti paskutiniąsias miestelio trobas"... (13 psl.).

Liaudis paprasčiausiai ir tiksliausiai protauja, paanalizuoja tautybes: "Rusai visus miesto žydus buvo išvarę į Rusiją, girdi jie šnipinėja vokiečiams". (18 psl.).

Gi lietuviai, kaip buvę taip ir paliko pranašesni už kitų tautybių žmones, nekalbant jau apie nemokšus rusus: "Galicijos lenkai, austrų belaisviai, garsiai lenkiškai kalbėjo apie mus, nesitikėdami, kad mes suprantame lenkiškai. Jie stebėjosi, kad mes negalime valgyti rusų valgių. Vienas jų sako: "Matyt, ne visoj Rusijoje taip blogai gyvena ir valgo, kaip čia. Žiūrėk, tie pabėgėliai nevalgo. Turbūt, iš geresnio krašto". (20-21 psl.).

Kaimas Rusijoje ir caro laikais ne kažin kaip laikėsi: "Ūkininkai čia kiaulių nelaike ir visą savo amžių nebuvo valgę kiaulienos. Kai mes papasakojome apie Lietuvos gyvenimą, tai jiems atrodė tiesiog rojus. Paklausė, kuo reikia kiaules šerti. Paaškinomė. Na, atkirto ruseliai, visa tai mes patys suvalgome, taigi neturėtume ko duoti kiaulėms". (23 psl.).

Lietuviai visad buvo puikiai organizuoti. "Iki šiol mus gynė nuo rusų kariuomenės Lietuvos tremtinių komitetų liudijimai. Mat, neturėdamas asmens pažymėjimų, nueidavai į savo komitetą (o jų buvo visur, kur tik atsirasdavo lietuvių pabėgėlių), pasisakydavai kokią nori pavarde ir kiek nori metų, išgaudavai asmens liudijimą, kurs atstodavo vidaus pasą bei kitą kurį asmens pažymėjimą. Kuriems būdavo čia pat šaukimas į kariuomenę, aišku, save pasijaudindavo". (23-24 psl.).

Senosios Lietuvos laimėjimai (viduramžiuose) yra pa-

likę labai stiprių, gily, pagarbų vardą. Autorius patys buvo sutikęs karius iš "29 Lietuvos pulko". Vėliau patyrė, kad ir daugiau rusų pulkų turėjo Lietuvos vardą, užsilikusius nuo Lietuvos viešpatavimo laikų. (26 psl.).

Lietuviai nuo seno yra dideli, stačiai neįtikėtini, lietuviškų reikalų, kalbos gynėjai. Stasys Butkus aprašo idomų dalyką, kaip lietuviai kareiviai rusų kariuomenėje patys vieni nutarė rikiuotėje, kur viskas turi vykti rusiškai, skaičiuoti lietuviškai. "Puskarinis sukomanduoja: "Paeiliui išsiskaičiuoti!" ir mes pradedame lietuviškai skaičiuoti: vienas, du, trys ir t. t. iki dešimt. Baigus lietuviams, skaičiavimas nutrūko — ruskeliai tyli. Puskarininkis rėkia: "Palikt! Iš naujo!" Vėl pradedame lietuviškai, tačiau aš, stovėdamas iš lietuvių paskutinis, į rusų atsisukęs susisukęs surikau rusiškai "dešimt!", o šis pasigriebia rusiškai "vienioliktas", ir ši

kartą kuopa gerai išsiskaičiuoja. Kuopa pasijudina virtuvės link. Tą pusdienį rusai tik ir kalbėjo apie "prakeiktų lietuvių" užsispyrimą, skaičiuoti savo kalba. Mes buvome patenkinti, ir lietuvių kalba gerai skambėjo rikiuotėje". (34 psl.).

Lietuviai labai pareigingas ir dėl to gerbiamas viršininkų: Jų kuopos vadas poručikas Molevas (rusas) dažnai aplankydavo savo kuopoje buvusių lietuvių. "Jis matydavo pas mus lietuviškų laikraščių ir knygų, ir iš kalbos suprastavo, kad lietuviai kultūringesni už jo tautiečius. Be to, mūsų komanda buvo ir drausmingesnė, mažiau užsikrėtę tuomet jau kylančia anarchija". (47 psl.).

Savasių teises lietuviai, kai buna reikalas, gina visomis priemonėmis, net jėga. "Rusai vis dėlto yra dideli šovinstai. Daugelis jų piktumu norėjo mums uždrausti lietuviškai šnekėti. Girdi, mes nesuprantame jūsų kalbos. Gal jūs kalbate ką nors prieš mus. Mes atsikirsdavome jiems ir toliau drąsiai lietuviškai kalbėdavome.

Kai du mūsų lietuvių, kaip specialistus, atskyrė nuo mūsų (Tęsinys 7-me psl.)

• Parduodu, Pritaikau • ir Idedu Naujus

modernius aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklėlius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielai noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

**F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE**
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CAUmet 5-4833

UŽKIETĖJĘ KORNAI
(nuospaudos), nuotrynos, karpas?
Šie skausmingi dalykai pašalinami
su garantija per 3 dienas. Reikalaukite iš savo vaistininko.
KORN-KIT — tik už \$1.00.

A. TVERAS
Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

NAUJAS TEPALAS
ir tabletės teikia naujos vilties kenčiantiems nuo reumatizmo ir artrito.
The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagamino naują tepalą ir tablečių. Ši nauja kombinacija, žinoma vardais AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pripažinta labiausiai efektyvia, malšinant skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas.
Ši nauja pasitvirtinusi kombinacija buvo išrasta paraudusiems, uždegimą turintiems sąnariams gydyti, patinimui sumažinti ir nutirpusių raumenų skausmui nušalinti nuostabiai greit ir su nuostabiais rezultatais. Prašykite vaistinėse. 98c. tepalas, \$3.50 tabletės.

Save 25% Fuel Costs

MODERNIZE YOUR HOME FOR
REAL WINTER COMFORT
OIL OR GAS CONVERSIONS.
WITH TORIDHEAT.

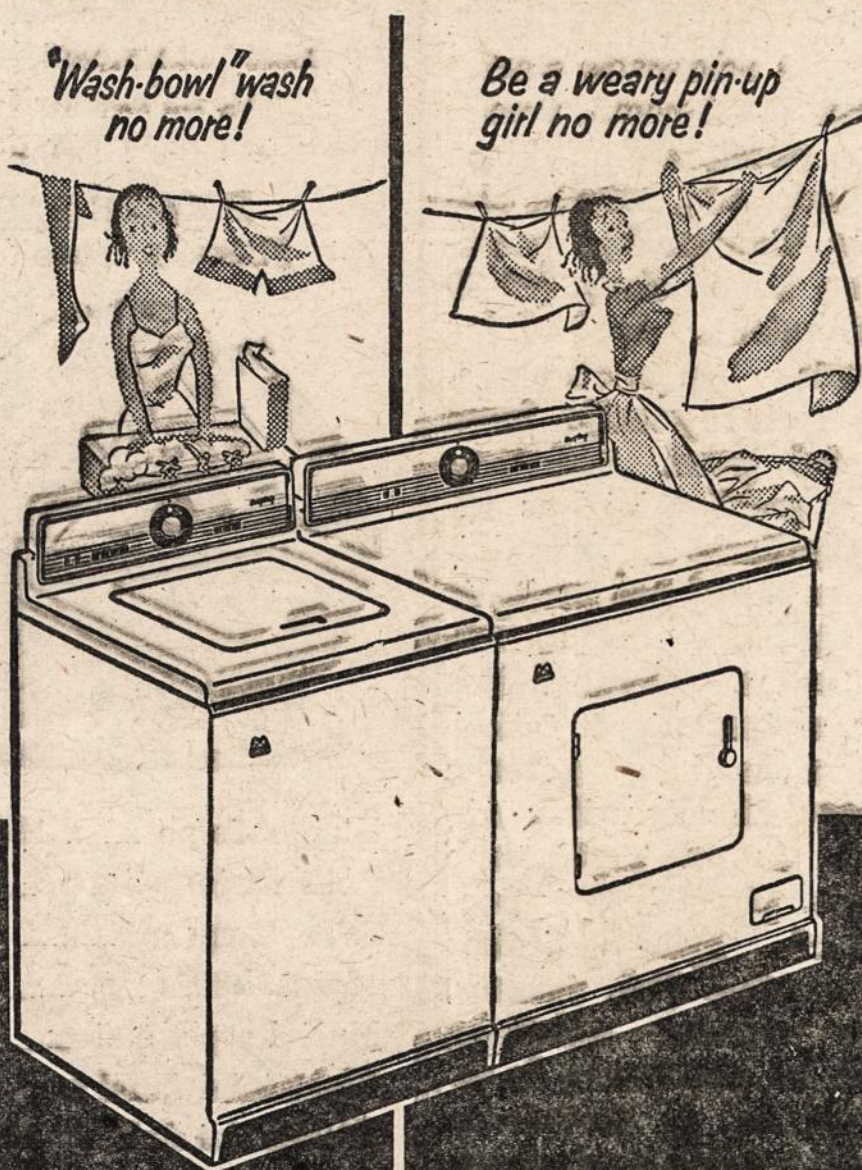
COMPLETE
INSTALLATIONS
CLEANING &
SERVICE
24 HR. A DAY.
For FREE
Heating Survey
& Estimate Call

**JUSTICE HEATING &
AIR CONDITIONING CO.**
3731 West 62nd Place
RELIANCE 5-4314

6 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JULY 5, 1958

New MAYTAG Mates

MAYTAG
All-Fabric
AUTOMATIC

MAYTAG
No-Vent
DRYER

Actually duplicates hand-washing methods:

- Washes gently because agitation and spin-speed are slowed. As little as one minute wash time! (Regular speed for regular fabrics.)
- Allows even cold water wash and rinse, automatically! Warm or hot, too, of course.
- Matches water to load. Automatic Water Level Control saves up to 11½ gallons per small load, automatically!

Of course, regular fabrics get the regular MAYTAG treatment.

Rids you of the work and weather worries of line drying, and every dryer drawback as well:

- No more awkward, expensive, vent pipe.
- No more humid heat that's tough on walls.
- No more lint on the floor.

MAYTAG's patented water extractor ends all these annoyances. Clothes come out fluff-dried, smelling fresh as fresh-air dried!

Wolsky Bros. Furniture & Appliance Co.
FORMERLY GARRICK MUSIC SHOPS

733 West 63rd Street

Wentworth 6-0085

CHICAGO 21, ILLINOIS

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

su, sugalvojo jie atsigriebti. Kartą užpuolė vieną lietuvių siuvėją, Jurgį Digrį. Apie 30 rusų kareivių ginkluoti peiliais, akmenimis ir pagaliais, pradėjo keikti ir šaukti, kad tu dabar lietuviškai nebekalbėsi. Mūsų Jurgis buvo smaržus vyras. Pasigriebė basį, ir pypkę isikandęs, dairosi į apspitusius rusus. Tie jį keikia, bet vis nepuola. Klausėsi, jų burnojimų, ir pagaliau pritrūko kantrybės. Kai pasisuko basliu aplink, ruseliams kliuvo: vieniems per rankas, kitiems per šonus. Iškrito iš jų rankų akmenys ir peiliai. Ruseliai pradėjo bėgti, o mūsų Jurgis vytiš ir basliu vaišinti per nugaras.

Rusai, pralaimėję mūsų nuėjo pas kuopos vadą skustis, kad juos lietuvis apkūlė. Kuopos vadas, ar buvo pro langą matęs, ar iš kitų sužinojęs, skundikus sugėdino". (50-51 psl.).

Lietuvius rusai neįstengia įveikti nei jokiais priemonėmis. Prasidėjus komunistiniam judėjimui, raudonieji agitatoriai įvairiai stengėsi patraukti lietuvių kareivius į boševikų pusę. Agitatoriams rusams visiškai nesisekė. Lietuviai laikėsi savo — lietuviškos nuomonės. Jie nesutiko priimti siūlomos raudonųjų globos ir įsijungti į raudonosios armijos sudėtį, nors taip elgdami jie galėjo susilaukti sunkių bausmių.

"Kareiviai nuolat mitingavo vis dėl raudonojo vardo. Pagaliau, kas vakaras pradėjo batalijoną lankyti karo komisaras Ivanovas, kurio žinioje buvo Smolensko igulos raudonųjų dalinių steigimas. Iš pradžių jis kalbėjo gražiuoju, aplink save susikvietęs kareivius. Bandė veikti į lietuvių tautinę savigarbą ir maloniais komplimentais patraukti. Ypač mano atminime išsilaukė viena jo kalba, pasakyta mums, primenant senosios Lietuvos ryšius su Smolensku:

—Draugai, lietuviai! Smolenskas pažįsta jus jau nuo seniai, nuo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės laikų. Jau tuomet Smolensk sienos matė lietuvių karių, savo narsumu, taurumu, dorumu ir drausme paliko smolenskiečių tarpe gražų vardą. Ir šian dien Smolenskas jus gerbia ir nori matyti savo iguloje, savo gynėjų tarpe. Smolenskas tik, kad jūs būsite verti savo senolių vardo ir jūs, lietuviai, dar kartą į Smolensko istoriją įnešite savo įnašą". (65-66 psl.).

Tačiau kai Smolenske buvę lietuviai kariai vistiek nesutiko įsijungti į rusiškuosius bei raudonuosius dalinius, tada įvyko lauktinas dalykas: ultimatas.

"Pagaliau dvidešimtojo rusų korpo vadas gen. Gutaras davė griežtą įsakymą išsiskirstyti po rusų pulkus. Jei neklausys — žadėjo atsiųsti kazokus. Gavę tokį grąšinimą, lietuviai kareiviai apsikasė ir

pasirengė ugnimi sutikti kazokus. Kazokų nesulaukė, bet sulaukė tik leidimą lietuviškam batalijonui organizuoti". (67-68 psl.).

PACITAVUS

Pacitavus daug iš Stasio Butkaus knygos "Vyras Gedimino kalne" dėl šių priežasčių:

1. Autorius nėra joks propagandistas, o kilęs iš varguolių, bežemių lietuvių šeimos. Jo žodžiai yra tikras lietuvių balsas.
2. Jis gyvai pavaiduoja visuotina lietuvių pranašumą prieš kitas tautas, kad dažnai lietuviai, mokslinčiai, baigę jau Nepriklausomoje Lietuvoje gimnazijas, universitetus, nutyli ar net stengiasi, kaip išdavikai judai, lietuvių juodinti.
3. Jis aiškiai parodo, priešingai melagingiems lenkų, vokiečių, rusų ir net kai kurių lietuvių (!) šnekiniams — rašiniams, kad lietuviai buvo stipriai tautiniai susipratę kur kas prieš Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimą Lietuvos sostinėje Vilniuje 1918 metų vasario 16 dieną. Labai dažnai net mūsų žinomi veikėjai stengiasi įrodinėti, kad dar 1918 metais lietuvių susipratusiųjų, kulūtringų buvę labai maža ir jie, tie žinomi visuomenės veikėjai, nepaprastai staiga priekėlę miegančią tautą.
4. Jisai nuosekliai parodo, kad lietuviai buvo puikiai organizuoti caristinėje Rusijoje ir dėl savųjų — lietuviškųjų reikalų, kovojo visur ir visokiomis priemonėmis.
5. Stasys Butkus įtikinančiai parodo, kad tautiniai sąmoningos tautos, kokias buvo (ir yra) lietuviai, neįmanoma nugalėti nei kardu, nei ugnimi.
6. Tautos nuveiktieji žygdarbiai nedingsta net per kelius šimtus metų. Lietuviškasis mitas Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės buvusios plotoose buvo gyvas ir stebėtinai pagarbus.
7. Iš praeities savo tautiečiai turi semtis stiprybės. Ji kilni, garbinga, sektina ne tik Vytautinės, Kęstutinės Lietuvos laikotarpiuose, bet ir žaizdaruojančiai kovojančios tautos nuveiktuose darbuose prieš keliasdešimt metų okupaciniuose laikotarpiuose.
8. Lietuviškieji reikalai svarbiau už visokius kitokius žmoniškuosius reikalus.

VYČIO ŽENKLE

Stasys Butkus antrąją savo knygos dalį užvardina "Vyčio ženkle". (Nuo 81 psl.). Joje aprašoma lietuvių kovos dėl savosios Nepriklausomybės prieš vokiečius, bolševikus, hermionininkus, lenkus. Ir čia autorius yra santūrus, nešališkas, saikus. Aprašydamas

(Tęsinys 8-ame pusl.)

—"Ventos" Real Estate vedėja Ona Kavaliūnienė po sėkmingai dr. Mačiūno padarytos operacijos išvyko atostogų. Kiti bendradarbiai taip pat atostogauja, todėl rašinė, esanti 4077 Archer Ave. bus uždaryta iki liepos 20 dienos. (Sk.).

DABAR PATS LAIKAS ATNAUJINTI NAMAI!

D. JURJONO BENDROVE

3251 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL. Telef.: CALumet 5-1064

Pasiūlo:

Milžinišką naujausios laidos, gražiausių raštų sienoms klijuoti popierių su 30-50% žemiau reguliarios kainos.

Sumažintomis kainomis:

Išorinių dažų namui dažyti harmoningų spalvų po	\$3.95 gal.
Vidaus Alkyd matinių dažų po	\$3.95 gal.
Vidaus Latex matinių dažų po	\$2.95 gal.
Vidaus šilkinio žvilgėjimo dažų po	\$4.95 gal.

Ypatingas pirkiny:

Žvilgantys balti dažai vidaus dažymui po	\$1.98 gal.
Matiniai balti dažai vidaus dažymui po	\$1.88 gal.
Stikliui piauti deimantinių reztukų po	\$3.00
Plastikinių plokštelių sienoms išdėti po	23 kv. pėda

Be to: Grindims iškloti plokštelių (Vinyl-Asbestos, Asphalt Tile).

Automatiniai vandeniu šildyti boileriai, plovyklos (sink) ir vonios kambarių įrengimai žemiausiomis kainomis.

Virtuvei reikmenų, dovaninių įvairioms progoms pritaikintų prekių ir daugel kitokių, kurių čia neįmanoma išvardinti. Krautuvė atidaryta darbo dienomis įprastomis valandomis ir švenčiam. nuo 11 iki 3 val. p. p.

K. J. MACKE & COMPANY

1924 m. Kazio Mačiuko įsteigta Apdraudos Agentūra

2549 West 71st Street, Chicago, Ill.

Tel.: PROspect 6-3140

Tvirtyje apdraudos istaigoje apdraudžiam namus, baldus, prekes, krautuvų langus, tavernas, automobilius ir kitus įvairius vertinamus daiktus; apdraudžiamė namų savininkų atsakomybę, gyvybę ir asmenišką atsakomybę. Reikalui esant, apdraudos mokesčius galėtume paskirstyti net 7 mėnesiams. Kviečiame pasinaudoti mūsų ilgų metų patyrimu ir apdraudos reikalais mielai teikiama patarimais.

CONSTRUCTION & HOME SERVICE

Lietuvių Statybininkų Sambūris

2618 West 71st Street

Chicago 29, Illinois

PROspect 8-4268 — PROspect 8-4269

V. ŠIMKUS

Gen. kontraktorius, naujų namų statyba, įvairūs remontai.
TERminal 9-5531

K. BUTKUS

Namų pagerinimas, aluminijaus ir stiklų: durys, langai, jų stogeliai, tvoros ir kita.
PROspect 8-2781

J. RAUDONIS

Cemento darbai.
HUDson 7-4086

V. VAITEKONAS

Dažymas, dekoravimas iš lauko ir vidaus.
PROspect 8-2215

A. STANČIAUSKAS

Šiluma, oro vėsintuvai ir skardos darbai.
OLympic 2-6752

F. KAIRIS

Vandentiekis ir kanalizacija.
VIRginia 7-3033

Raštinė atdara pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9; šeštad. nuo 9 iki 2.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

Mes pataisome.

Leiskite mums pataisyti radiatorių.

Ar reikia pagalbos?

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet All 1937-53	8.25	Old mobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAIP PAT ČIA NEISVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS išmetimo paipą irgi įdedama veltui, įeigu perkama kartu su duslintuvu DARBAS ATLIKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ.

Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryta

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELIU

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY & McRAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: CENtral 6-5208

KAMBARYS 1043

Generaliai Agentai šių kompanijų

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

kautynes pažymi, be kitko, ir begėdišką kai kurių lietuvių bailumą, kareiviams, kaip antims nuo žąsinių sprunkant šalin. Taip pat ir buvusius narsumus. Pagaliau, kaip žinome, laimėjo ryžtas, drąsa, aukavimasis. Visi Lietuvos priešai buvo sumušti, Nepriklausomybė išsikovota.

Skaitydamas kritiškus žodžius lietuviams kariams juos priimi ne kaip savųjų peikimą, bet kaip natūralumą. Baidlių visur yra. Apie tokius girdėdamas tik šlykštiesi jais ir pagalvoji, kokie menkastuburiai buvo anieji. Juo labiau patiki visais kitais autoriaus teigimais.

Antroje knygos dalyje nėra išskirtinų duomenų. Apie to laiko kovas esame įvairiuose šaltiniuose skaitę. Tos rūšies lietuvių literatūra, tegul ir ne visa parvesta į knygas, yra gana plati, neblogai informuojanti. Tiesa, "Antrojoje Lietuvoje" — emigracijos lietuviuose Amerikos žemynuose, Australijoje, Anglijoje ir kitur prisigauldusiems tai yra gana švieži pasiskaitymai ir čionai priaugantis lietuvių jaunimas, jei jį tėvai, mokytojai sugebės įtikinti tokios rūšies lietuvių knygą paimti ir perskaityti (ne perversti) — ras jiems visai naujų dalykų, praplės jų informacinę skalę, įgaus kur kas daugiau žinių ir savybių — lietuvių — tautines kovas, pasiaukojimą pilniau supras ir gal panorės būti aktyviu dalyviu.

Stasio Butkaus "Vyrai Gedimino kalne" — žurnalistinė knyga. Literatūrinio polėkio tenai nėra. Parašyta kukliame žurnalistiniame lygyje. Dėl savo santūrumo, lygaus dėstymo, nuoširdumo skaitoma gana noriai. Nuolatos pagalvoji, kad autorius tai šen, tai ten išsireiškė per daug trumpai. Norėtum platesnio išsakymo. Kita vertus, tai savotiškas teigiamumas, nes sukelia šiokią tokią intrigą ir pagalvoji, kur gauti daugiau tave užjdomavusia tema raštų.

Stasio Butkaus "Vyrai Gedimino kalne" lietuviškai bibliotekai rekomenduotina ir įsigytina knyga. Lauksime sekančios Stasio Butkaus knygos.

Tebūnie leista padėkos, paraginimo sakinių parašyti jos leidėjui — "Aušrai" Vokietijoje. Tai jų pirmoji knyga. Garbingo kultūrinio darbo graži pradžia. Ilgų, produktinių metų "Aušros" leidyklai!

Knyga gražiai išleista. Aplankas dail. Alf. Krivicko. Kaina nepažymėta.

Stasys Butkus: "Vyrai Gedimino kalne". Pirmūno ir savanorio kūrėjo atsiminimai. "Aušros" leidinys, 1957 m., Memmingene, Vokietija. 226 psl. knygos ir 5 psl. garbės prenumeratorių, "Aušros" šerinkų ir kt. informacijos.

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, JULY 5, 1958

DĖMESIO! DĖMESIO!

Išsiųsime į Lietuvą ir kitus kraštus Jūsų atneštus siuntinius. Galite ir pas mus nusipirkti įvairių medžiagų ir kitų prekių žemesnėmis kainomis, negu kitur. O taip pat siunčiame per Angliją ir Daniją užsakytus siuntinius ir vaistus. Greitas, nebrangus ir sąžiningas patarnavimas daugeliui žinomoje PATRIA GIFT PARCEL CO., 3305 So. Halsted St. Tel.: LA 3-2021.

Liusės suknelių krautuvės patalpose. Nuo 9 iki 6. Pirmadiniais ir ketvirt. iki 9 v. v. (Sk.)

Išnaudokite paskutinę progą

pasiųsti angliškas medžiagas, vaistus, maistą, siuvas, mašinas, akordeonus ir t. t. iš Europos sandėlių iki liepos 19 dienos, nes iš ten į SSSR nebesiuntinės.

Jūsų asmeniškai atneštus siuntinius priimsime iki liepos mėnesio 7 d. Jums patarnaus visi mūsų skyriai.

PATRIA
Gift Parcel Company
3741 W. 26th STREET
CRawford 7-2126

REMKITE TUOS BIZNIERIUS.

KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

THERE'S A SAFE WAY TO TAN!

A pretty fashion model whose assignments included Bermuda, Cuba, Arizona, and other sunny spots where vacation fashions are photographed for magazines had to refuse these lucrative jobs. A very little exposure to the sun made her skin splotchy, blistered, and sore.

This winter she went South with safety. Her husband, who is a doctor, gave her sun protection, a new capsule medicine which increased her ability to tan and to stand more sun exposure.

Research and Tanning

The power of this new drug, now called 8-MOP, was discovered by medical researchers while working on vitiligo. This disease mottles the skin with white patches. The researchers found that this drug not only caused the light blotches to

darken under the sun but also the rest of the skin tanned.

Ten years ago two Egyptian pharmacologists isolated the substance from a plant with the chemical term 8-methoxypsoralen, now 8-MOP for short.

From Egypt to Ohio

Developer of the drug in America was a fifty-year-old pharmaceutical firm, the Paul B. Elder Company, of Bryan, Ohio, which imported the raw material from Egypt.

Your doctor prescribes a protective dosage which stimulates the body's production of melanin, the pigment which creates the tan.

Using the 8-MOP flesh-colored capsules as prescribed, there is a safe way to tan for everybody, even the tender-skin types who have always had to stay out of the sun in the past.

Sure-
YOU 'AUTO' BUY NOW
But-
'HOUSE' YOUR SAVINGS?

Start an Account at Peoples Federal

So-

THAT YOU CAN BUY A HOME, TOO...

Systematic savings in an insured-safe and high-earning Peoples Federal account is the best way to "house" the money you'll need for your home down payment... or any other major purchase.

To Our Savers!

**FREE
GIFT**

Gausite 4 dėžučių setą dovanų, jei Jus atidarysite \$100 ar didesnį sąskaitą Peoples Federal arba pridėsite prie savo sąskaitos \$100 ar daugiau nuo liepos 1 iki liepos 10 d. Kol turime atsargų, viena dovana duodama vienam asmeniui.

PEOPLES *Federal* SAVINGS

and LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

1618 W 18th Street • HAYmarket 1-5500

STANLEY W. ROPA President

HOURS

Mon., Tues., Fri. 9 A.M. to 3 P.M. | Saturday 9 A.M. to 1 P.M.
Thursday 9 A.M. to 8 P.M. | Closed Wednesdays and Holidays

